

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1923 augusztus 31.

235. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Fiume

Nincsics külügyminiszter elutazott Genébe, hogy az összeülő Népszövetségnek azon az ülésén résztvegyen, amelyiken a fiumei kérdés kerül szóba.

Az utolsó négy évnek eseményei azt mutatják, hogy a békeszerződések rendelkezései ellen nemcsak a legyőzöttek panaszkodnak, hanem panaszkodhatnak a győzők is. Ha csak a békeszerződések területi rendelkezéseit s ha csak az SHS. királyságra vonatkoztatva vizsgáljuk, akkor is meg kell látnunk, hogy a békeszerződés nem teremtett nyugalmi helyzetet, nem oldotta meg a legfőbb területi problémákat olyan félreérthetetlen határozottsággal, hogy elejét vegye a nyugtalanító várakozásoknak, a belenyugvást örökké háborító reménykedéseknek. Esztendőig tartott, amíg az albán-jugoszláv határkérdés megoldódott; mennyi pénzbe, vérbe, izgalomba került ennek a problémának likvidálása. A magyar határkérdés elrendezetségét a kísérőlevél ködös, megfoghatatlan ígértező kijelentéseivel higitották föl. Romániával még mindig alkudozni kell a határok fölött s népes községek lakói nem tudják még ma sem, hogy milyen hűségre kötelezi őket az államhatalomhoz fűződő kapcsolatuk. A dalmáciai szigetek kiürítése Olaszországgal szemben tette éveken keresztül fenyegetővé a helyzetet s nem lehetett soha tudni, az olasz fékezhetetlenség mikor lobbantja jóvátehetetlen összecsapásra az indulatokat. A baranyai és hajai megszállást európai problémává tette a nemzetközi megállapodások hiánya. Ausztriával szemben népszavazás döntött, de a népszavazás döntéséig virágzó földterület népe senyvedett a bizonytalanság légüres terében. Ahány szomszéd, annyi vitája az érveknek s összecsapása a nemzeti aspirációknak. Mintha valóban karddal vágták volna ki Európa testéből az új határokat; a seb szélei véreztek és vonaglottak éveken keresztül. S mindenkinem elégitett aspiráció fájó elégedetlenséggé, kínzó emlékké keseredett el s az elégedetlenséget könnyebb fölgyújtani, mint a szalmakazlat.

Minden posthumus harc között a legrégibb, a legszenvedelmesebb, a legnagyobb eltökéltséggel, keserűséggel és a legveszedelmesebb kockázattal Fiume birtokáért folyik a birkózás. A békeszerződés, amelyik a győző államok között keletkezett minden vita eldöntését olyan óvatosan kerülte el, mint bálcipős nő lábak a pocsolót, természetesen a fiumei kérdésben sem tett kivé-

telt s a fiumei probléma eldöntését reá bízta az érdekelt államok kormányára. Hosszu huza-vona elkeseredett tárgyalások után végre megoldást nyert ez a kérdés is, a két állam kormánya megegyezett egymással s a két törvényhozás ratifikálta is a megegyezést. Az SHS. királyságnak Fiuméhez való igénye ezen a megállapodáson nyugszik s ezért a nemzetközi jog szabályai szerint megidmadhatatlan és kétségbevonhatatlan ez az igény. Ha Olaszország kormányváltozása meggyát s ha az uralomra lépő kormányzat nem is tudja programjával összeegyeztetni a rapallói szerződést, mely felgöngyölitette a fiumei frontot, az nem tartozhatik a SHS. királyságra s nem gyöngítheti igényét. A viszonyok még az orosz szövetséget is arra kényszerítették, hogy — egyelőre legalább elvben — elismerje a cári kormányok által kötött nemzetközi megállapodások

érvényét. Az olasz kormány nem statuálhat kivételt a nemzetközi jog szabályai alól. Ha az olasz kormány gyöngébb mint a néphangulat, ebből minden következhetik, csak az nem, hogy a SHS. királyság kormánya még gyöngébb legyen, mint a néphangulat taraján táncoló fascista kormány. Elmult az az idő, amikor költők csinálhattak világpolitikát, hangulatok összetörhettek nemzetközi szerződéseket. Világháborúra vezetett egyszer már az a politikai koncepció, amelyiknek legfőbb törekvése az volt, hogy Szerbiát elzárja a tengertől. Nem is képzelhető az el, hogy az a politika, amelyik egyszer már a világháború kockázatát is vállalta a tengerhez vezető utért, most lemondjon legfontosabb tengeri kikötőjéről, amit nemzetközi szerződés adott neki s aminek békés birtoklását a nemzetek felett álló hatalom garantálta.

A király kihallgatáson fogadta Korosecet

Három miniszteri tárcát követelnek a klerikálisok

Beogradból jelentik: A parlamenti szünet ideje óta most érte el a politika szünete kulminációs pontját. Oly kevés politikai egyéniség tartózkodik Beogradban, hogy a főváros szinte elvesztette a politikai centrum jellegét és a politikai körök figyelme ismét átterelődött a vidéki centrumokba, elsősorban Ljubljanába, Zagrebba és Sarajevóba, ahonnan a tartományi pártok elhatározását várja a közvélemény feszült érdeklődéssel.

A legfontosabb politikai események Ljubljanában játszódnak le, ahol a klerikálispárt döntő fordulat előtt áll és már bizonyosra vehető, hogy a párt hátat fordít a föderalista blokknak és belép a kormányba. Hogy a klerikálisoknak a kormányba való belépése milyen előrehaladott stádiumban van, arra jellemző a klerikálisokkal folytatott tárgyalások vezetőjének, Jankovics miniszterelnökhelyettesnek a nyilatkozata, amelyet a klerikálispárt főorgánuma, a „Slovenec” részére adott és amely a lap pénteki számában fog megjelenni. A nyilatkozatban — amelybe a „Bácsmezei Napló” beogradi munkatársának sikerült betekintést nyerni — Jankovics miniszterelnökhelyettes többek közt a következőket mondja:

— Ugy én, mint az egész királyi kormány és minden jó és igaz hazafi nagy meglepéssel, sőt lelkesedéssel láthattuk azt a fogadtatást, amelyben Öfelségét a királyt az ötödik katolikus nagygyűlés alkalmából Ljubljanában részesítették. A szlovén nép han-

gulata és szimpátiája a dinasztíával, az államfővel és maga az állammal szemben ez alkalommal vulkánikus erupcióhoz hasonlóan tört ki. Speciálisan én ezekben a szép manifesztációkban kezdetét látom a Beograd és Szlovénia közötti barátságos jó viszony kialakulásának. Korosec dr. jelenléte ezeken a jóleső tüntetéseken, amelyek a király, a parlament elnöke és a kormány képviselői előtt folytak le, a legjobb garanciát nyújtják az intim együttműködésre a legnagyobb szlovén párttal a parlamentben és általában a manifesztáció a belső konszolidáció érdekében nagyon kedvezően fog hatni. Nagyon szeretném, ha hasonló manifesztációk gyakran lennének az ország más részeiben is, különösen ott, ahol a lakosság nincsen kellően orientálva és ahol szinte szisztematikusan térítik le a népet arról az utról, amely a boldoguláshoz vezet. Ilyen manifesztációkkal lehet a legjobban a barátságos viszonyt az egyes országrészek között megteremteni az ország érdekében.

Mint a nyilatkozatból látható, Jankovics miniszterelnökhelyettes is, aki a klerikális párttal folyó tárgyalásokat vezeti, befejezett ténynek tekintti a klerikális pártnak a radikálisokkal való parlamenti együttműködést.

Hogy a klerikálisokkal való megegyezésnek mi a tartalma, arra vonatkozólag különböző verziók vannak elterjedve. Hír szerint a klerikális pártnak alapfeltétele Szlovénia közigazgatási egységének fenntartása és így valószínű

hogy a kormány eltekint a kerületi felosztás végrehajtásától Szlovéniában és ezzel az autonomista irányzatnak bizonyos kedvezményeket tesznek. Hogy ennek méretei milyenek lesznek, az még egyelőre nem bizonyos, nem valószínű azonban, hogy az alkalmában a kerületi kormányzatok részére megállapított jogkörnél nagyobb hatáskört biztosítsa a kormány az egész Szlovéniát magában foglaló kerületi kormányzat számára.

Állítólag a klerikálisok egyes miniszteri tárcákat is a maguk részére követelnek, még pedig hirszerint a földművelésügyi, ipari és kereskedelemügyi és a közoktatásügyi tárcát, valamint államtitkári állást a belügyminiszteriumban. Politikai körökben már azoknak a klerikális politikusoknak a nevét is emlegetik, akik a miniszteri tárcák betöltésénél számításba jönnek. Maga Korosec dr. hirszerint nem hajlandó tárcát vállalni, míg dr. Susnik, dr. Kukovec és dr. Hohnjec képviselőket, mint leendő minisztereket említik.

A német-párt és a klerikálisokkal való megegyezés

A klerikálisoknak a kormánnyal való tárgyalása nemcsak a zagrebi politikai köröket érintette kinosan, hanem a parlamenti pártok egy részét is, amelyek körében a megindult tárgyalások nagy visszatetszést keltettek. Különösen kellemetlenül érintette a dzsemjetet és a német pártot a klerikálisok tárgyalása. A dzsemjet és a kormány között különben is elhidegült a viszony a községi választások alkalmával történt véres harcok miatt, de nem sokkal jobb a viszony a német-párt és a kormány között sem. Amég a kormánynak nem volt meg a többsége, addig a németek számíthatnak nyolc szavazatuk után némi kedvezményekre a kormánytól. Ha azonban a huszonöt klerikális szavazat is a kormányjavaslatokra fog esni, elveszti értelmét a német párt szavazata és nem sok kilátás van arra, hogy a német képviselőknek a kormánytámogatás révén megkönnyítéseket és kedvezményeket kapjanak a nemzeti kisebbségek. Emiatt a német párt körében nagyfokú idegesség uralkodik és kíváncsian várják a közeli napokban bekövetkező politikai eseményeket.

Korosec a királynál

Ljubljanából jelentik: Sándor király szerdán déli fél 12 órakor audiencián fogadta Korosec Antun dr.-t, a szlovén klerikálispárt vezetőjét. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott.

Az audiencia után Korosec tanácskozott Jovanovics Ljubával, a parlament elnökével, valamint Janics

Ms Sztojadinovics miniszterekkel. Beavatott helyről eredő információk szerint a klerikális párt a tárgyalások során továbbra is kitartama követelése mellett, amelyet a párt alkotmánytervezetében kifejtettek és követeli, hogy a radikális párt vegye figyelembe a klerikálisoknak politikai és gazdasági követeléseit. A tanácskozások alkalmával a klerikális párt vezetői határozottan elítélték Radics külföldi akcióját és kijelentették, hogy azért semmiféle felelősséget sem vállalnak.

Minisztertanács a Radics-ügyben

Beogradból jelentik: Csütörtökön este kilenc órakor ülést tartott a minisztertanács. Az ülés napirendjén most is a Radics-kérdés szerepelt. **Vulcsics** Milorad belügyminiszter részletesen ismertette azokat a rendszabályokat, amelyeket Radics és társai ellen akar alkalmazni.

A sentai iskolaanarchia

A sentai tanfelügyelő felforgatja az iskolaszék rendjét

Sentáról jelentik: A sentai tanítók körében nagy riadalmat idézett elő **Milánovics** Csedomir sentai felsőjárás tanfelügyelőnek egy most kiadott rendelkezése, amellyel az ideai iskolai évre a tanítók eddigi beosztását teljesen felforgatta és az idős tanítókat, akik eddig a városi iskolákban tanítottak, külvárosi és tanyai iskolákhoz helyezte át, míg az eddig ott működött fiatal tanítókat a városi iskolákba osztotta be. Ez a rendelkezés elviselhetetlen terhet ró az idősebb tanítókra, mert lakásuk a városban van, ahonnan naponként többször kell kimenniük az iskolákba, ami a téli hónapokban nagy nehézségekkel jár. A tanítók testületileg elhatározták, hogy panasszal fordulnak a suboticei tanfelügyelőséghez, annál is inkább, mert **Milánovics** rendelkezése jogtalanul történt, minthogy ebben a

kérdésben csak a tantestület intézkedhetik.

Milánovics ellen a sentai könyvkereskedők is panaszt emeltek, mert a legtöbb megjelent és az elemi iskolák tankönyveire vonatkozó közoktatásügyi miniszteri rendeletet tévesen magyarázza és meghagyta a tanítóknak, hogy szülőkkel a beiratások alkalmával fizetessék le az iskolakönyveket, valamint a

tanszerek árát, hogy azokat az iskola szerezhesse be. A könyvkereskedők ezzel az intézkedéssel egzisztenciájukat látják veszélyeztetve és ezért felkeresték **Vuics** Jácót, Senta város országgyűlési képviselőjét, akit kértek, hasson oda, hogy **Milánovics** tanfelügyelő megváltoztassa intézkedését.

Vuics képviselő megígérte, hogy a panaszok orvoslása érdekében fog járni.

Magyar szülők kálváriája

Szerb osztályokba iratkoznak a magyar középiskolai tanulók A magyar tanárokat is állásuk elvesztése fenyegeti

Szombaton megkezdődnek a beiratások és a magyar szülők ezernyi megoldatlan súlyos problema elé néznek gondterhesen. A Magyar Párt kiküldöttéi még lenn tárgyalnak Beogradban a kormánnyal az iskolafosztó rendeletben foglalt sérelmek orvoslásáról, azonban a beiratásokig már csak egy nap van hátra és a szülőknek nincs idejük bevárni a kormány esetleges intézkedéseit, amelyekkel talán módosítani fogják a legutóbbi rendeletben foglaltakat.

Az iskolák közt nem nagyon válogathatnak a magyar szülők. Különösen a zsidó vallású magyar anyanyelvű szülők részéről hallható sok panasz. A zsidó vallású magyar középiskolai tanulók részére tudvalevőleg Sentát jelölte ki az új közoktatásügyi miniszteri rendelet. Sok szerény jövedelmű családnak okoz most súlyos gondot, hogy honnan teremtsék elő azt a *minimális havi 1000—1500 dinárt*, amit gyermekének Sentán való elhelyezése követelne meg. Ennél olcsóbban nem lehet ma Sentán lakást és ellátást kapni diákok részére.

Azok a szülők, akiknek nincs módjukban ezt az összeget előteremteni, mert egész havi jövedelmük nem sokkal több ennél, csak két eshetőség közül választhatnak, vagy *abba kell hagyni gyermekeik taníttatását, vagy pedig be kell iratni őket a középiskola szerb osztályaiba*. És mi-

vel a tanulás abbahagyására mégsem határozzák el magukat olyan könnyen azok, akik már néhány osztályát elvégezték a középiskolának és akik tudományos pályára készülnek, marad az utóbbi eshetőség a szerb osztályokba való beiratkozás.

Középiskolai diákok még talán soha se mentek neki az új tanévnek annyi félelemmel és csüggedéssel, mint az idén a magyar diákok nagy része, úgy a megszüntetett magyar sombori gimnázium növendékei, mint a suboticei zsidó vallású magyar diákok és általában a középiskolák ötödik osztályába beiratkozó magyar nemzetiségű zsidó diákok, akik négy vagy hat év után minden komolyabb előkészület nélkül szerb nyelven kénytelenek folytatni középiskolai tanulmányaikat épp a felső osztályok nehezebb tananyagából. Hogy ennek a súlyos feladatnak miképpen fognak megfelelni tudni az nagy kérdés, de bizonyosnak látszik, hogy — hacsak nem történik változás — még soha sem mutattak ki középiskolák olyan gyenge tanulmányi előmenetelt, mint a jövő tanévben a szerb középiskolai osztályok fognak felmutatni. Ha a rendeletnek ez a célja, azt csakugyan el fogja érni, hogy a legjobb magyar tanulók is az utolsók sorába fognak kerülni a szerb osztályokban és még így is rengeteg munkát és erőfeszítést fog kívánni,

hogy tanulmányaikat egyáltalán befejezhessék, mert a szerb nyelvet fájdalom ma még alig ismerik.

A szülők aggodalmában osztozkodnak a magyar tanárok is. Mert, amíg a suboticei gimnázium igazgatója néhány nappal ezelőtt még a magyar tanárok hiányáról beszélt, könnyen megtörténhetik, hogy miután a vajdasági gimnáziumok magyar osztályai a be nem töltött létszám miatt megszűnnek, elveszítik állásukat és kényerüket a magyar tanárok is. A sombori gimnázium magyar tanárait már elérte ez a sors és nincs kizárva, hogy a kényértelenné váló magyar tanárok száma még emelkedni fog. Hogy az állam miképpen fog gondoskodni ezekről a katedrájuktól megfosztott tanárokról, az nagyon bizonytalan, tekintettel arra, hogy legtöbbjük alig bírja még az államnyelvet és így a szerb osztályokban nem taníthatnak. Félt, hogy azok a középiskolai tanárok, akik egész generációkat tanítottak, most egzisztenciájukat elvesztik.

Igy tépdési a gond az ideai tanév előestéjén a magyar szülőket és a magyar tanárokat. Az egyetlen reménység most még a Magyar Párt beogradi tárgyalásai felé fordul.

Az aradi Fantomas újabb áldozatai

Két mérgezés

Aradról jelentik: **Mold** József, a lopásokért, sikkasztásokért, valamint gyilkosságaiért letartóztatott vasuti főfelügyelő börtönében sem pihen: cinkostársai segítségével megmérgeztette — mint már megírtuk — **Berényi Géza** távirtdaellenőrt, aki most *belehalt* a belladonna-mérgezésbe.

Hasonló módon tette el láb alól **Mold** cinkosával **Nataste** Costa vasuti jogi igazgatót, aki *meghalt, mielőtt a tégelymi bizottság jegyzőkönyvét — mint annak elnöke —*

Beszélgés a gazdag ember meg a szegény ember

Irta: **Baedeker**

A múlt héten a gazdag ember némi érdeklődést mutatott szegény barátjának a helyzete iránt, mire ez beavatta őt minden nyomorúságába. Most találkoznak, s a következő beszélgetés folyik le közöttük.

A gazdag ember. — Gondolkoztam arról, amiről a napokban szó volt köztünk, a helyzetetről.

A szegény ember. — Igen? Nagyon szép volt tőled, és igen hálás vagyok érte.

A gazdag. — Óh, kérlek, nincs miért! Ez baráti kötelesség.

A szegény. — Akkor is köszönet jár érte. Hiszen annyian vannak, akik e kötelességet nem teljesítik!

A gazdag. — Azok nem is igazi barátok!

A szegény. — Ugy van. És a véleményed?

A gazdag. — Ne gondold, hogy azt könnyen alkottam meg magamnak. Igazán sokáig és ismételve töprenkedtem, s figyelembe vettem az összes viszonyokat, latolgattam, a körülményeket, és számításaim körébe vontam a képzelhető esélyeket. De végre aztán rájöttem, hogy hogyan teheted a szomorú sorsodat mégis elviselhetővé.

A szegény. (Reménykedve.) — Hogyan?

A gazdag. — Hát, édes barátom, ezer gondolatnak is egy az eredménye, és száz szónak is egy a vége: az egyedüli mód, hogy el ne csüggedjél és kétségbe ne essél, az, ha filozóf megadás-sal, keresztény türelemmel belenyug-

szol a sorsodba.

A szegény. (Felelni akar, de amaz nem engedi és így tovább beszél.)

A gazdag. — Alaposan gondolkoztam rajta, s nem találtam más remédiumot. Mert lásd, a fő a filozófia. Tegyük föl, hogy nagyon meggazdagodtál volna — olyan eset, amely újabb az általános nyomorúság folytán ugyancsak gyakran fordult elő —, ugy-e bár, nem bíztad volna el magad, nem fuvalkodtál volna föl, nem dicsekednél, nem hencsnél, nem proccolnál, és nem hivalkodnál a kincseiddel, hogy mások pukkadjanak? Ugy-e nem? Ezt fölteszem rólad, mert szegény de okos embernek ismerlek, aki valószínűleg akkor se vesztette volna el a józan eszét, ha nagy gazdagságba csöppen... De hát — ki tehet róla? — ennek éppen az ellenkezője történt. Elszegényedtél és anyagi gondokkal küzdesz. Világos, hogy ennek a szomorú állapotnak épp úgy le kell vonni a konzekvenciáit mint ahogy levontad volna szerencsésebb eséiben amannak a következményeit. Tehát nem szabad busulnod, keseregned, panaszkodnod és elégedetlenkedned, hanem jó képet kell vágnod a gonosz játékhöz. Röviden: bele kell törődnöd a változhatatlanságba.

A szegény ember szeretne mondani valamit, de a gazdag nem engedi, ő tette be a garast (ami a gazdagnak, akinek pénze van, különben is könnyebb mint a szegénynek, akinek nincs) és folytatja:

A gazdag ember. — A belenyugvás voltaképpen neked könnyebb mint azoknak, akiket ellenkező sors — a meggazdagodás — ért, mert ez utóbbiaknak, szegényeknek, folytonosan félni kell az őket állandóan fenyegető tönkretűtéstől, míg te ezen a katasztrófán már szerencsésen tustél.

E pillanatban a gazdag ember mélyen

emel kalapot egy még gazdagabb előtt, aki elmegy mellette, s ezt a kis szünetet fölhasználja a szegény ember, hogy szóhoz jusson. Azt mondja:

— Nagyon köszönöm a vigasztalásodat. Igazán, nagyon jól eltaláltad a hangot, amellyel meg lehet nyugtatni a szegény embert.

A gazdag. — Ezt a jóindulat teszi. A jóindulat mindig eltalálja a hangot.

A szegény. — És különösen az a mondásod tetszett nekem, hogy »szerencsésen« estem keresztül a tönkremenés katasztrófáján, — oly »szerencsés« kifejezés, amelyért akármelyik ünnepelet írónk megirigyelhetne.

A gazdag. — Óh, az írók nem a sikerült kifejezéseinkért irigyelnek bennünket, hanem a vagyonunkért!

A szegény. — Gondolod?

A gazdag. — Tudom. Valami sokat nem olvashatok, mert erre nem érek rá a közgazdasági tevékenységtől, de néha még is a kezembe kerül egy-egy könyv.

És szomorúan látom bennük, hogy milyen irigyek az írók... A gazdagokat rendszeren rosszabb színben tünteti föl mint a szegényeket, pedig —

A szegény. — Több adót fizetnek, több kölcsönt jegyeznek és több jótékonytságot gyakorolnak mint a szegények.

A gazdag. — Ugy van. De hát apropó: vagyon! Volna még egy mód, amely elviselhetőbbé tehetné a helyzetet.

A szegény. — Halljuk!

A gazdag. — Kérj kölcsön a gazdag barátaitól — mert hiszen vannak ilyen barátaid — annyi pénzt, amennyire szükséged van.

A szegény. — Ez kitűnő gondolat!

A gazdag. — Ez is olyan, amelyért megirigyelhetnek az írók?

A szegény. — Nem. Ez nekik is eszükbe szokott jutni... Sőt már én is

gondoltam rá. De nem mertem szólni. De most, hogy az eszmét te magad vetted föl, a magamévá teszem, s ezennel kérek tőled kölcsön ötezer dinárt. Momentán szükségletekre.

A gazdag. — Kedves barátom, itt félreértés forog fenn. Én olyan gazdagokra gondoltam, akiknek pénzüik van... Nekem nincs.

A szegény. — Lehetetlen!

A gazdag. — Kérdezd meg a bankoktól, ha nem hiszed. Milliókkal tartozom és rengeteg kamatokat fizetek nekik. Én azokra a gazdagokra gondoltam, akiknek betéteik vannak a bankokban, követeléseik másokon és pénzeik a Wertheim-jükben.

A szegény. — A magamfajta szegény ördög, bocsáss meg, az ilyen finom distinkciókat nem érti. Én mindég azt hittem —

A gazdag. — Hogy van pénzem?

A szegény. — Igen. Azt gondoltam, hogy a gazdagok pénzzel is rendelkeznek.

A gazdag. — Ez életednek egyik legnagyobb csalódása.

A szegény. — Most ezen is szerencsésen tustelem.

A gazdag. — Még majd kiszül, hogy szerencsésebb vagy nálam.

A szegény. — Hiába! A jókedved nem hagy el soha, még a legkeservesebb óráidban se!

A gazdag. — Próbáld te is jókedvű lenni. Mingyárt könnyebben fogsz megküzdeni a sorssal.

A szegény. — Pompás tanácsokat tudsz adni.

A gazdag. — A jó sziv sugálja őket.

A szegény. — Már az bizonyos, hogy ritka jó szived van!

A gazdag. — Mi vigasztalná meg az embert ezekben a borzalmas időkben, ha még jó szive se volna?

Előírhatta volna. Natáste özvegye férje halálának előzményeit így mondotta el:

— A szerencsétlenség bekövetkezte előtt néhány nappal férjem a szív tájékán érzett fájdalmak miatt panaszkodott barátjai előtt. Az orvosok közvetlenül a halála előestéjén vizsgálták meg, de szívét rendben találták. A fájdalmakat neurálgikus állapotának tulajdonították. Az ütőerek is csekély mértékben mutattak elváltozást és semmi aggasztót nem árultak el. Amikor aztán a barátjai váratlan haláláról értesültek, azonnal az a gyanu merült fel bennük, hogy férjemet megmérgezték. Haldoklása csak 20 percig tartott, az orvos pedig a halált tudta csupán megállapítani. Gyanus volt előttem is elhunytá alkalmával, hogy *arcán két foltok jelentkeztek*, majd ismét eltűntek. Aki bebalzsamozta az uramat, formalin befecskendezést alkalmazott s azt mondotta, hogy 30 év óta gyakorolja a foglalkozást, de a mostanihoz hasonló esete még nem volt, mert *a halál beálltától számított 12 óra múlva sem volt a vére megalvadva*. Nem tudom kikkel állott érintkezésben férjem azon a napon, amelyen oly hirtelen meghalt. Szokása volt, hogy ebéd előtt a bodegában egy kis pohárka italt ivott. Nem tudtam megállapítani, kiknek a társaságában töltötte el ezt a néhány órát. Ha a Mold körében elhalt áldozat halálának körülményei meg egyezők néhai férjemével, akkor együtt kell keresnünk a megtorlást, mert ilyen gyűlöletes bűncselekmény nem maradhat büntetlenül.

Merénylő-turnusok Bulgáriában

Tizenöt csoport alakult gyilkosságok elkövetésére

Prágából jelentik: A *Ceske Slovo* úr. *Daskalov* Rajkó meggyilkolásáról érdekes részleteket közöl, amelyek szerint a Sztambulij-szky-kormány volt belügyminisztere és prágai követe jól megszervezett merényletnek esett áldozatul. Szófiában ugyanis már augusztus hó 17-ikén ismeretes volt, hogy két fiatalember Prágába indul *Daskalov*, azonkívül *Todorov* volt beogradji követ meggyilkolására. Ez annyira köztudomású volt, hogy Szófiából azt a figyelmeztetést táviratozták Prágába, őriztessék a bolgár emigráns politikusokat, mert életükre törnek. A szófiái rendőrség ugyanis tudomást szerzett arról, hogy tizenöt, egyenként három emberből álló csoport alakult politikai gyilkosságok elkövetésére és a merénylők turnusokban akarnak végezni ellenfeleikkel olyanformán, hogy ha az egyik csoport akciója nem sikerül, nyomban helyébe lép a második.

A tizenöt csoport tagjaiból kerültek ki, közvetlenül *Daskalov* megölése előtt, *Coun Matov* Konstantinápolyban történt meggyilkolásának tettesei és ugyancsak ezek ölték meg *Kdystunesevet*, a bolgár parasztpárt egyik legismertebb szervezőjét és más személyiségeket, akiket a prágai lap névszerint felsorol legutóbbi számában.

A prágai rendőrség a *Daskalov* temetésén megjelent bolgár fiatalembereket a temetés egész ideje alatt őrizetben tartotta. *Obov*, a Sztambulij-szky-kormány most Prágában élő legutolsó belügyminisztere kérte ennek az elővigyázati rendszabálynak a foganatosítását, mert attól tartott, hogy a fiatalemberek valamelyike utóbb merényletet követ el.

A kormány nem hajlandó módosítani az iskolafosztó rendeletet

A Magyar Párt beogradji tárgyalásai

A Magyar Párt kiküldötteinek a kormánnyal az iskolai sérelmek ügyében megkezdett tárgyalásairól már tegnap beszámoltunk. A Magyar Párt helyi szervezetei memorandumba foglalták az új iskolafosztó rendelet következtében előállott sérelmeket és ezekkel a memorandumokkal a Magyar Párt helyi szervezeteinek egy-egy kiküldötte dr. *Várady Imre*, dr. *Gráber László* és dr. *Dedk Leó* vezetésével mentek Beogradba.

A Magyar Párt küldöttei szerdán felkeresték *Trifunovic* Misa közoktatásügyi minisztert, akinek előterjesztették a párt memorandumát és kérték az iskolafosztó rendelet módosítását, rámutatva annak súlyos sérelmeire. A Magyar Párt megbízottjai és a közoktatásügyi miniszter között hosszabb eszmecsere fejlődött ki, aminek folyamán a kiküldötteknek alkalmuk volt a közoktatásügyi minisztert felvilágosítani a magyar kisebbségeket ért súlyos iskolai sérelmekről.

Trifunovic közoktatásügyi miniszter figyelmesen meghallgatta a

Magyar Párt kiküldötteinek előterjesztéseit, azonban az iskolafosztó rendelet érdemleges módosítására nézve nem tett kötelező ígéretet. A közoktatásügyi miniszter kilátásba helyezte ugyan az új rendeletnek egyes részlet-kérdéseiben való enyhítését, azonban sem a sombori magyar gimnázium további fentartását, sem a zsidó vallású magyar tanulóokra vonatkozó rendelkezés megváltoztatását nem helyezte kilátásba.

A Magyar Párt kiküldöttei a közoktatásügyi miniszterrel folytatott tárgyalások után csütörtökön már visszaérkeztek, azonban a párt akcióját ezzel nem tekintik befejezettnek, hanem a kormánnyal még folytatni fogják ebben a kérdésben a tárgyalásokat és minden lehető elkövet a párt annak érdekében, hogy a közoktatásügyi minisztériumot megerőszakolják magatartásának megváltoztatására bírja. A kiküldöttek egyébként ígéretet kaptak beogradji politikai körökben, hogy a magyarságnak jogos követeléseit az iskolai sérelmek orvoslása ügyében támogatni fogják.

Benes nyilatkozata a magyar kölcsönről

Elfogadta az angol-olasz álláspontot — Hétfőn találkoznak Genfben Bethlennel

Benes csehszlovák külügyminiszter római tárgyalásai befejeződtek és a cseh külügyminiszter, aki *Mussolini* olasz miniszterelnökkel már szerdán megvitatta az aktuális problémákat, az eddigi jelentések szerint elvileg megegyezett vele a Magyarországnak nyújtandó külföldi kölcsön ügyében. Most már csak a részletek megvitatása maradt hátra, de természetesen a döntő szó a külföldi kölcsön ügyében a népszövetséget illeti.

Benes Mussolinival tett bucsulatógatása után beszélgetést folytatott a reája várakozó újságírókkal. Arra a kérdésre, mi volt ennek a látogatásnak célja, — mint Prágából jelentik, — *Benes* ezt felelte:

— A megoldandó feladatok világosan kitűnnek a nemzetközi helyzetből, egy általánosságban, mint részleteiben. A népszövetség egyik legfontosabb ülésezésének küszöbén állunk, ennél fogva az olasz miniszterelnökkel, akit személyesen már régen és nagyon jól ismerek, az általános politikáról óhajtottam tanácskozni s erről a kérdéssel azután áttértünk az időszerű témákra. Ezek közé tartozik elsősorban Olaszország és Csehország viszonya s ennek kapcsán igyekeztem néhány félreértést kiküszöbölni, amelyek a kisanant céljai és szándékai felől elterjedtek. Azoknak a különleges kérdéseknek élén, amelyekkel beszélgetésünk során érintettünk, áll a magyar kérdés. A részletes tanácskozás, amelyet erről *Mussolini* urral folytattam, az elvi fölfogásokban tökéletes megegyezést tüntetett föl. Ez az egyetértés különösen teljes volt Olaszországnak és Csehszlovákiának az európai kérdésekben tanúsítandó politikája tekintetében. A mi politikánk a békeszerződésen épült föl, Olaszország és Csehszlovákia fölfogása teljesen egybehangzó a tekintetben, hogy a békeszerződéseket szellemük és szövegük szerint is végre kell hajtani. Súlyt helyezek annak kijelentésére, hogy Csehországnak semmi érdeke nincs abban, hogy bármit is tegyen, ami Magyarországot tenné ellen irányul. Másrészt azonban itt is ragaszkodunk ahhoz, hogy a békeszerződéseket a maguk szellemében és szövegük szerint végrehajtsák, s *Mussolinival*

való társalgáson során megállapítottam, hogy közöttünk e tekintetben sincs véleménykülönbség. Ausztria példáját ugyan nem lehet egészen egyszerűen Magyarországra is alkalmazni, mert itt mégis csak más a helyzet. A kölcsönnyújtásban elvileg egyetértünk Olaszországgal, a keresztülvitel részletei felől még ma délután újra tárgyalunk *Mussolinival*. Az utolsó szó most a népszövetséget illeti meg.

Benes dr. szerdán este utazott el Rómából, a délután folyamán azonban még kihallgatáson jelent meg a pápánál, majd tárgyalt *Ribarzsszal*, a paritásos bizottság jugoszláv delegációjának elnökével. Ez a tanácskozás, amely a fumei kérdéssel van összefüggésben, olasz politikai körökben élénk feltűnést keltett.

Benes külügyminiszter nyilatkozatához egyébként — mint Budapestről jelentik — magyar hivatalos helyen a következő megjegyzéseket fűzték:

— A cseh külügyminiszter nyilatkozatából megállapítható, hogy a külföldi kölcsön tekintetében a Magyarországra kedvező angol-olasz álláspontot tette magáévá. Ezt örömmel kell megállapítani. Természetesen sok függ a részletkérdésektől, mert hiszen eddig a kisanant a feltételeket nem tette közzé és csak egyes hiradásokra vagyunk utalva, amelyek pozitívumokról nem számolnak be. Már május folyamán hallottunk különböző feltételekről, amelyek között szerepeltek olyanok, melyek az ország szuverenitását érintették s melyekről a miniszterelnök több ízben kijelentette, hogy azok teljesíthetetlenek. Fontos szempont azután, amint ezt *Benes* dr. is kijelenti, hogy a kölcsön hovatordításáról a népszövetség ellenőrzés utján meggyőződünk. Viszont itt is még találgatásokra vagyunk utalva a hatáskör tekintetében. Reméljük, hogy a nemzeti szuverenitást nem érintő hatáskört fognak az ellenőrzés hatáskörébe vonni.

Genfi jelentés szerint *Benes* külügyminiszter és *Bethlen* magyar miniszterelnök hétfőn találkoznak Genfben, a népszövetségi ülés megnyitásának napján. A kisanant feltételeire nézve, amelyet a magyar kölcsön ellenében követelnek, úgy

tudjuk, hogy a kisanant ünnepeles nyilatkozatot kíván Magyarországtól, hogy a trianoni békeszerződést hajlandó minden pontjában és részleteiben a legfontosabban végrehajtani. A magyar kormány hajlandó erre a nyilatkozatra.

Olaszország fegyvereket szállít Fiuméba

Három olasz dreadnought Pólába érkezett

Beogradból jelentik: Rómából érkezett jelentés alapján: Triesti információk szerint Olaszországból szerdán 75 vagon hadianyag, nagyrészt ágyúk és munició, érkezett a fumei határra. Ugyancsak szerdán három dreadnought és egy torpedónaszád futott be a pólai hadikikötőbe. Az olasz tengerészeti miniszter Velencében tartózkodik.

Beogradban az olasz flottamanőverről és fegyverszállításról szóló hírek nagy feltűnést és izgatottságot keltettek, mert Olaszország demonstrációját és készülődéseit összehangolják a Rómában Fiuméről szóló paritásos tárgyalások elhuzódásával.

Magyarországon

anyanyelvükön tanulhatnak a nemzetiségük

Budapestről jelentik: A magyarországi kisebbségi iskolák fentartását biztosító rendelet csütörtökön jelent meg. A rendelet szerint azokban a községekben, ahol a kisebbségi lakosok száma eléri a negyven százalékot, a kisebbségi nyelvet a megfelelő számú osztályokban tanítási nyelvvül haszníthatják.

A kisebbségekhez tartozó szülőknek és az önkormányzati szerveknek szeptember 9-ikéig nyilatkoznok kell, mert az újításokat már az idei új tanévben megvalósítják és így már a szeptemberben kezdődő új tanévben mindazokban a községekben, ahol a lakosságnak legalább negyven százaléka a kisebbséghez tartozik, az illető kisebbség nyelvén fog megkezdődni az előadás.

Felfüggesztették az állásától

Bajmok község pénztárnokát

Bajmokról jelentik: Néhány nappal ezelőtt Bajmok község pénztárában vizsgálatot rendelt el a sombori alispáni hivatal, mert különböző visszaéléseknek jöttek nyomára, amelyeket *Mándics István* községi pénztáros követett el.

A vizsgálat folyamán nagyobb összegű hiányra bukkantak rá a pénztárban. Kiderült az is, hogy a pénztáros a benyújtott okmányokról leszedte az okmánybélyegeket és újból felhasználta, miáltal tekintélyes összeggel károsította meg az államkincstárt. Iróasztalának fiókjában nagymennyiségű ilyen okmánybélyegyet talált a vizsgáló bizottság. Beigazolódott még az a vád is, hogy *Mándics* a Magyarországhoz tartozó *Madaras* község kettős birtokosaitól, a kiknek földjük jugoszláv területre is kiterjed, beszedte a községi adót, a melynek nagy részével azonban nem számolt el.

A megyei alispán *Mándicsot* felfüggesztette állásától és megindította elene az eljárást. A felfüggesztett községi pénztárnok helyére ideiglenesen *Pancsics Tadiát* nevezték ki.

Friedrich-Chaplin, mint kivándorlási hiéna

Drámai film a török-magyar gazdasági közeledésről

Budapestről jelentik: Friedrich István, a fájvédők clown-ruganyosságú vezére, miután volt már gyáros, forradalmár, fascista, köztársasági, fájvédő és ki-miniszterelnök, októbrista, legitimista, fassiszta, köztársasági, fájvédő és ki tudná felsorolni, hogy még mi, most új szerepben mutatkozik be a nagyérdemű közönségnek: *felesapott egészen közönséges kivándorlási hiénának*. Tegnap számában számolt be a *Bácsmegyei Napló* Friedrich törökországi áldozatának, *Mitterdorfer Ottó* volt budapesti kereskedőnek a távolban történt tragikus haláláról és véletlenül éppen ugyanezen a napon leplezte le a budapesti *Az Újság* Friedrich István *ötezer áldozatának — Törökországba csalt magyar munkásoknak — felháborítóan szomorú sorsát*.

A sokoldalú Friedrich hónapok óta telekiabálja a magyar sajtó hozzá közel álló részét *török kereskedelmi tényezőkkel folytatott tárgyalásairól szóló hírekkel* és a török-magyar gazdasági közeledéssel kapcsolatosan természetesen a legrózsásabb színben festette le Törökországi kivándorlás iránt érdeklődő pitotta a *Török-Magyar Kereskedelmi Rt.*-ot és Friedrichnek ez a részvénytársasága hirdetésekkel tett közzé a lapokban, hogy Törökországban gyártelepeket létesít és odakint magyar munkásokkal akar dolgoztatni. A vállalat irodája a Wenckheim-palotában van a *Friedrich-párt elkülönített helyiségében* és a kis iroda heteken át megtelt a törökországi kivándorlás iránt érdeklődő munkásokkal. Friedrich kivándorlási ügynökei azt a felvilágosítást adták az érdeklődőknek, hogy Törökországban szakmunkások valóban kitűnően elhelyezkedhetnek és a vállalat többszáz magyar munkást már ki is vitt Törökországba. Akik ki akartak vándorolni, azoktól a Friedrich-cég — amikor az akció megkezdődött — *négyszázharmincezer koronát szedett be és ezért az összegért megszerezték a kivándorlóknak az utlevelét és a vizumot*. Amikor az egyik, *Tuskovics* nevű kivándorló kiszámította a Török-Magyar Kereskedelmi Társaság titkára előtt, hogy a török vizum 32 ezer korona, a jugoszláv átutazási vizum 21 ezer korona, a bolgár átutazási vizum pedig 61 ezer korona és *mindent összevéve nem kerül kétszáz ezer koronánál többre a törökországi utazás*, a titkár így okolta meg, hogy miért számított fel a Friedrich-cég legfeljebb kétszáz ezer korona helyett *négyszázharmincezeret*:

— Ennyi pénzt kell fizetni, mert csak így biztosítható, hogy az illető ott kint munkát kapjon.

Ez a *kauciószédeltés* nivóján álló *kijelentés* sokakat megszedített és Friedrich propagandájának hatása alatt közülük *ötezer szakmunkás vágott neki a törökországi utnak*. Eljutottak egészen Drinápolyig, de a török-bolgár határról szuronyos török katonák *puskattussal kergették vissza őket*. Drinápolyból a munkások pénz hiányában nem tudtak Magyarországra visszajutni, hanem mintegy háromezren Szófiában telepedtek le, kétezren pedig Bulgária kisebb városaiban. Friedrich áldozatai a *legretentesebb nyomorban sanyalódnak*. A legtöbb a *rajtlevél ruhát adja el*, hogy ennivalóhoz jusson. Sok munkással velesz van a felesége és gyereke is. A magyarok barakokban laknak és legnagyobb részük már hetek óta nem eszik mást, mint zöldpaprikát és kukoricakenyert. *A szóitai magyar konzulátusnak nincs anyagi ereje arra, hogy a szerencsétlenek támogatást adjon, vagy hazaszállítsa*. A kintrekedt magyarok helyzetét lehetetlen leírni. Testileg és lelkileg teljesen megtörttek. Legtöbbjük teljes apátiával viseli nehéz sorsát, mások korareggeltől késő estig járnak idegesen fel és alá, hangosan szitkozódni és szinté dühöngenek. Valamennyien éheznek, mert a pénzből teljesen kifogytak és senki sem támogatja őket. Hazajönni nem tudnak. Egy magyar munkás már

nem bírta tovább a szenvedéseket és elkeseredésében a múlt hét egyik napján *a szóitai munkáspárt épületének harmadik emeletéről levetette magát és szörnyen halt*.

A budapesti lap, amely teljes tárgyilagossággal szellőzteti a Friedrich-féle kivándorlási akció ügyét, leközi a künnrekedtek segítségkérő, borzalmas leveleit. A szerencsétlenek kétségbeesve kö-

nyörögnek Magyarországon maradt hozzátartozóiknak, hogy küldjenek sürgősen pénzt, száz-, kétszáz ezer koronát, hogy kiválthassák magukat és menekülhessenek. A szegény munkásasszonyok kétségbeesve szaladgálnak egyik fórumtól a másikig, hogy előteremtsék valahonnan a pénzt. Mert a változatos szerepkört betöltő Friedrich-Chaplin, aki most a kivándorlási bransban köt üzleteket, nem fizeti ki a négyszázharmincezer koronából azt a differenciát, amit a törökországi »biztos elhelyezkedésért« szedtek be a felektől.

Halált követel Olaszország az albániai olasz misszió gyilkosai fejére

A beográdi kormány támogatja Görögországot

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti: Az olasz kormány utasította *Montagna* meghatalmazott olasz minisztert, hogy nyújtsa át a görög kormánynak az alábbi követeléseket tartalmazó jegyzéket:

1. Az olasz kormánynak a legmesszebbmenő formában részvét nyilvánítandó.

2. Az athéni katolikus székesegyházban a gyilkosság áldozataiért *ünnepélyes gyászistentisztelet tartandó, amelyen meg kell jelennie a görög kormány minden tagjának*.

3. *Tisztelegés az olasz lobogó előtt. A görög hajók kötelesek saját árbocokra kitűzni az olasz lobogót*.

4. *Az olasz katonai attasé részvételével a görög kormány köteles szigorú vizsgálatot indítani és azt öt napon belül be kell fejeznie*.

5. *Valamennyi bűnöst halálbüntetéssel kell sújtani*.

6. *Görögország köteles 50 millió líra kártérítést e jegyzék átnyújtásától számított öt napon belül megfizetni*.

7. *A meggyilkoltak holtteste előtt olasz hajóra való szállításukkor görög katonai osztagoknak tisztelegniük kell*.

Az olasz kormány arról is értesítette a görög kormányt, hogy *a fenti követelések elfogadásáról a lehető legrövidebb időn belül nyilatkozzék*.

Az *Epoca* tarentói jelentése szerint az ott gyakorlatozó hadiflotta azt a parancsot kapta, hogy *azonnal szüntesse meg a gyakorlatokat, helyezze magát hadikészletbe és gőz alatt várja meg az indulási parancs kézhezvételét*. Hadiflottaegységeken ki-

vül *a 47. gyalogezredet is hadikészletbe helyezték*.

Szerdán késő este az *olasz hadiflotta tizenkét egysége már elindult a görög vizekre és küszöbön áll az olasz hadiflotta tüntetése a piruszi kikötő előtt*.

Albánia elítéli a gyilkosságot

Rómából jelentik: Albánia római követsége hivatalosan kijelentette, hogy az olasz bizottság meggyilkolásának híre mély megdöbbenést keltett egész Albániában. Az áldozatokat az *albán nemzeti ügy mártírjainak* tekintik. A gyilkosságot az albán határtól husz kilométerre, görög területen, felfegyverzett görög banda követte el. Rágalmnak jelenti ki tehát a követség azt a híresztelést, hogy a bűncselekményt albánok követték el.

Tanácskozások Beogradban az olasz görög incidensről

Beogradból jelentik: *Magrudis* beogradi görög követ csütörtökön délelőtt megjelent a külügyminisztériumban, ahol *Gavrillovics* Ante osztályfőnökkel tanácskozott. *Sumonte* olasz követ is megjelent a külügyminisztériumban tárgyalások végett. A két követ látogatása összefügg az olasz-görög konfliktussal. Az eddigi jelek szerint megállapítható, hogy *Olaszország és Görögország közötti esetleges szakadás esetén a jugoszláv diplomácia Görögország oldalára fog állni*, hogy az Olaszországgal folyó tárgyalásai alkalmával ezáltal gyakoroljon nyomást az olasz kormányra.

A zsebmetsző-detektív nyílt levele a belügyminiszterhez

A megszökött Pizsulica a beográdi sajtóban vádat emel a subotici városi- és állami rendőrség ellen

Pizsulica Vojisláv volt államrendőrségi detektív az elmúlt hetekben ismételtén foglalkoztatta a hatóságokat a *Friedmann*-ügyben koholt vesztegetési mesével, míg *kétszeri letartóztatása* után — a harmadik elől úgy menekült meg, hogy megszökött, amiért a subotici államrendőrség *körözölevelet* adott ki ellene — Beogradban, mint a becsület lovagja, sajtókampányt indított volt főnöke, *Lungulov Radivoj*, a subotici államrendőrség vezetője, valamint *Karakasevics* Gábor subotici rendőrfőnök ellen. A körözött zsaroló *nyílt levelet* intézett egyik beográdi lapban a belügyminiszterhez, amelyben ismétli *Friedmann* Dezső subotici ékszerész ismert ügyében *Lungulov Radivoj* ellen felmerült zsarolási vádakat, amelyek — mint annak idején közöltük, — *Obradovics* belügyminiszteri inspektor vizsgálata során alaptalanoknak bizonyultak. Érdekes jelenség azonban, hogy ennek ellenére a beográdi *Balkán* című lap a zsebmetszés miatt *már ötször elítélt és állásából elbocsátott detektív újabb vádjatnak ha-*

sábokat bocsát rendelkezésére.

Nyílt levél a belügyminiszterhez

A beogradi *»Balkán«* csütörtöki számának legelső oldalán, vezető helyen *»Pizsulica Vojisláv államrendőrségi detektív«* aláírással a belügyminiszterhez intézett *nyílt levelet* közöl *»Honnan ered a vajdasági korrupció?«* címen. A cikk egyik feltűnő betűkkel közölt alcíme: *»Egy banda Karakasevics az élén büntetteit Szerbiára és a becsületes szerbekre akarja kenni.«* A hangos és rágalmazó jellegű címen kívül a cikk egyetlen szóval sem említi meg *Karakasevics* Gábor rendőri kapitányt. A nyílt levél részletesen ismerteti a *Friedmann*-ügy bonyodalmas történetét, a százötvenezer dináros vesztegetést és dr. *Kellert* Benő ellen emelt kilencvenezer dináros vesztegetés meséjét, amelyet *Pizsulica* tudvalevően az ügyesség előtt visszavont.

»Aki nek nincs pénze, fogva marad«

A nyílt levél szerint *Lungulov Ra-*

divoj a valutavásárlás alkalmával *Friedmann* Dezsővel együtt letartóztatta *Denneberg* Henrik subotici lakost, a valuták és arany pénz eladóját, továbbá *Kalfi* Jánost, *Friedmann* segédjét. *Lungulov* még aznap este szabadon bocsátotta *Friedmann*nt, hogy hazuról pénzt hozzon, míg — és ez *Pizsulica* egyik új vádjá *Lungulov* ellen — *Denneberget és Kalfit, mert nem volt pénzüik, napokig fogva tartotta*.

Ez a vád összeomlik azonban azazal a ténnyel szemben, hogy *Denneberg* és *Kalfi* *mindössze két óra hosszat voltak őrizetben*.

Mácskovics Vera háromezer dinárja

Teljesen új momentum a nyílt levélben *Mácskovics Vera* subotici asszony állítólagos csempészési és vesztegetési ügye, amelynek előzményei a *Friedmann*-ügy nyomozásának napjaiba nyúlnak vissza. Augusztus 12-ikén, vasárnap — mint tudvalevő — *Lungulov Radivoj* titkosrendőrségi főnök letartóztatta *Pizsulicát*, mert szombatn, a szállóbeli vesztegetés alkalmával a detektív *Denneberg* Henrik utján tudatta *Friedmann*éval, hogy férjét le fogják tartóztatni és figyelmeztette az asszonyt, hogy az esetleges áruló jeleket távolítsa el lakásáról, mert házkutatást fognak náluk tartani. A letartóztatott detektív erős megbánást színel, mire *Lungulov* szabadlábra helyezte és ideiglenesen megtartotta a szolgálatban, azonban állandóan figyelemmel kísértette. Néhány nap múlva feltűnt, hogy *Pizsulica* *feltűnő módon költekezik, új ruhákat vásárol, anélkül, hogy magyarázatát tudta volna adni pénze eredetének*. A detektív pénzforrása azonban hamarosan kiderült. Kitudódott ugyanis, hogy *Pizsulica*, főnökének tudta nélkül, *házkutatást tartott Mácskovics Vera subotici lakásán és onnan nagyobb mennyiségű szövetet vitt el azon a címen, hogy az drukat Magyarországból csempészték*. A házkutatásról csak másnap értesült *Lungulov*, amikor *Mácskovics Vera* számlákkal és vámnyugtákkal *beigazolta, hogy törvényes uton jutott az árúk birtokába*. Mikor emiatt *Pizsulicát* kérdőre vonták, a detektív mindent bevallott és elmondotta azt is, hogy *Mácskovics Vera háromezer dinárt adott neki, hogy az ügyet eltussolja*. Ezt a pénzt a detektív *át is adta főnökének, aki visszaadta neki az az utasítással, hogy rögtön juttassa vissza Mácskovics Verához*. *Pizsulica* azonban, — mint néhány nap múlva kiderült, — *a pénzt nem adta vissza, hanem saját céljaira használta fel*.

Pizsulica ezzel szemben azt írja nyílt levelében, hogy *Mácskovics* Veránál nagymennyiségű Magyarországból származó árut foglaltak le, mire az asszony *tizezer dinárt ajánlott fel az ügy elhallgatásáért, a mely összegből háromezer dinárt Pizsulica kezéhez azonnal kifizetett*. Ő, — *Pizsulica*, — a háromezer dinárt *átadta Lungulovnak*, aki azt mondta, hogy a pénzt vissza fogja adni *Mácskovics* Verának, egyben pedig elrendelte, hogy a lefoglalt árúkat adják vissza az asszonynak, aki ellen azonnal megszüntették az eljárást.

A nacionalista ifjuság mint legfelsőbb fórum

A zsebmetsző zavaros és önmagának sokhelyütt ellentmondó nyílt levelét teljesen magáévá teszi a *Balkán* szerkesztősége és ahhoz a következő megjegyzést fűzi:

— Ezek után a miniszter köteles minél előbb szétlőni és becsukni ezt a vajdasági anacionális tolvajbandát, amelyben az orgazdák és tettestársak között van néhány ottani szerencsétlen szerb is. Ez a banda a *Vajdaságban az állam tekintélyét rombolja és saját gazságait később a beogradiak rovására írja*. Ha a kormány nem jár el erélyesen ezek ellen a tolvajok és gazemberek ellen.

a szerb nacionalista tñuság akciójába fog lépni és alaposan le fog velük számolni.

Pizsulica, — a zsebmetsző

Pizsulica eddig ismert szereplése után nem kelt meglepetést, hogy minden eszközt megragad a subotica titkosrendőrség főnöke elleni támadásra, annál feltűnőbb azonban, hogy a körözött Pizsulica Beogradban tartózkodhat és ott nyíltan szerepelhet. Pizsulicát ugyanis már öt ízben elítélték csalásért és zsebmetszésért és legutolsó büntetésének kitöltése után, két hónappal ezelőtt kiiltották Beogradból és Cetinjet jelölte ki a rendőrség állandó tartózkodási helyéül. Ennek ellenére Pizsulica e hónap elején alkalmazást nyert az állami titkosrendőrségnél és mint detektívet Subotica helyezett. Itt mindössze négy napig volt szolgálatban, mire letartóztatták.

Az államrendőrség főnöke Beogradba utazott

Lungulov Radivoi, a subotica államrendőrség főnöke csütörtökön este Beogradba utazott, hogy ott a belügyminisztérium államvédelmi osztályánál Pizsulica vádaskodásának ügyét tisztázza. Mint értesülünk, a belügyminisztérium a »nyílt levél« ügyében, ismerve annak komolytalanságát, egyáltalán nem bocsátkozik a vádak megvizsgálásába.

Itália harca az idegen forgalomért

— Abbáziai levél —

Glazorszag hatalmas erővel vetette rá magát az idegenforgalomra. A külföldiek beutazását semmivel se akadályozzák. Vízum még kell ugyan a fürdővendégeknek és beutazóknak, de azt senki se veszi komolyan. Először is a konzulátusok minden további nélkül kiállítják mindenkinek, de ha meg van a vízum, senki se kíváncsi rá. Jelentkezni se kell sehoh, sem a megérkezéskor, sem pedig az elutazásnál. Az idegenforgalmi hivatal nagyon komolyan veszi a hivatását és valósággal az idegenek diplomáciai képviselője. Az E. N. I. T., amely az idegenforgalomnak és a turisztikának a hivatalos szerve, tökéletes apparátussal dolgozik. Igen figyelemreméltó körülmény, hogy az olaszok az északi Quarnero vidékének idegenforgalmi igazgatójává magyar származású szakembert neveztek ki, Láng Gyulát. Láng érdeme az, hogy a magyarokat olyan feltűnően nagy számmal önzönlötték el Abbáziát, Lovranát és az öböl többi északi fürdőjét. Magyarország és az utódállamoknak a magyarsága minden ügyes-bajos dolgában, kezdve valamilyen vízumtól a hálókocsi jegyig Láng Gyulához fordul és Láng Gyula mindenkinek mindent elintéz.

Érdekes és tanulságos az E. N. I. T.-nek a propagandája. Nagy szervezettel rendezi meg a kirándulásait és ezek olyan népszerűek, hogy az idegeneknek egyik legkedvesebb szórakozását képezik. Vasárnap, szeptember 2-án az abelsbergi Grottában nagy ünnepség lesz. Az egész grottát — ez a világ legszebb cseppkőbarlangja — kivilágítják és ez a látványosság Olaszország minden részéből a kirándulók tizezreit fogja odavonzani. Az E. N. I. T. csak a környékről öt különvonatot indít vasárnap a grottához. A menetdíjak olyan olcsók, hogy a legszegényebb ember is meg tudja fizetni.

Hogy a vasúti tarifa mérséklése elősegíti az idegenforgalmat, arra már régen rájött az olasz kormány. Az országban mindig van valamilyen kiállítás és ezekre a kiállításokra olyan mélyen mérsékelte áru vasúti jegyeket bocsátanak ki, hogy mindenki igyekszik megragadni az olcsó utazás alkalmát és felkeresi a kiállítást. Most például a Milano mel-

letti Monzában van nagy művészeti kiállítás, amelyre nagyon olcsón lehet utazni. A kiállításról — melyen Jugoszláviai is igen szép dolgokkal van képviselve — később fogok beszámolni.

Még csak annyit az olaszországi idegenforgalomról, hogy a Quarnero-fürdőhelyein és általában Olaszországban főleg németek, magyarok, Jugoszlávia is igen szép dolgokkal Lidón franciák és angolok, a nyugati partokon pedig amerikaiak tartózkodnak.

Stella Adorján

HIREK

— A kereskedelemügyi miniszter Ljublijában. Beogradból jelentik: Dr. Kojicés kereskedelemügyi miniszter csütörtökön este Ljublijába utazott, ahol szeptember elsején részt vesz a nemzetközi iparkiállítás megnyitására.

— Szabadlára helyezték a Varga-pör vádlottait. A novisadi ítélőtábla igazmondása után csütörtökön délelőtt szabadon bocsátották Hajdu Józsefet, Vörösbarany, Mátyást, Németh Imrét és Dömötör Aladárt. Ezzel a Varga-pör mind a tizenhét életben lévő vádlottja visszakapta szabadságát. A vádlottak közül tizenkettőt már a subotica törvényszék felmentette a múlt év szeptemberében. A most szabadlára helyezett vádlottak közel két esztendő töltek a fogházban. A szabadonbocsátás minden különösebb formalitás nélkül folyt le. A vádlottakat csak családtagjaik várták a fogház kapujában. A viszontlátás nagyon meghatározó jelenetek közt folyt le. Hajdu József, akit az első bírói ítélet tíz évi fegyházra ítél, hazautazik Kikindára, ahol rövidesen megtartja az esküvőjét, amelynek dátuma letartóztatása utáni hétre volt kitűzve. Mind a négyen konstatálták, hogy az ügyészszégi fogházban emberségesen és előzékenyen bántak velük.

— A novisadi repülőtelep új parancsnoka. Jelentettük már, hogy Uzelac tábornokot, a novisadi repülőtelep parancsnokát állásától fel-függesztették Lojkov orosz ezredes szökése miatt. Mint Novisadról jelentik, a repülőtelep új parancsnoka Stanovljovic Dragomir ezredes, aki eddig a hadügyminisztériumban teljesített szolgálatot, csütörtökön vette át hivatalát.

— Baldwin találkozása Polncaréval. Londonból jelentik: Az Evening News nyilván hivatalos forrásból eredő értesülés alapján azt írja, hogy Baldwin valószínűleg szeptember 11-én vagy 12-én találkozik Poincaréval Párisban.

— Gyermeknap Subotican. A suboticai jótékony-egyesület csütörtökön délután Tabakovics Nikola helyettes polgármester elnöklésével ankétot tartottak, amelyen az ideai gyermeknap rendezéséről határoztak. A gyermeknapot szeptember 8. és 9-én fogják megtartani valamennyi társadalmi egyesület bevonásával. A gyermeknap programja a városban és Palicson fog lefolyni.

— Vetélkedés a sombori főispánság székhelyéért. Novisadról jelentik: Sombor városban mozgalom indult meg, hogy a főispáni székhely — amelyet az új kerületi beosztás szerint Novisadra kellene áthelyezni — tovább is Somborban maradjon. Viszont Novisad a belügyminiszterhez küldött kérelmet, amely kéri fogja, hogy a sombori főispáni hivatal, a kerületi beosztás értelmében helyezze Novisadra.

— Polgármesterek nemzetközi kongresszusa Prágában. Novisadról jelentik: Dr. Stefanovics Zsarkó polgármester Prágába utazott, hogy résztvegyen a polgármesterek prágai nemzetközi kongresszusán.

— Temetés. Csütörtökön délután temették el imponzáns megnyilatkozó részvét mellett az elhunyt Fränkel Sándor subotica nagykereskedőt. A temetésre zászló alatt kivonult a Lloyd egyesület s megjelent azon a város egész társadalmára, hogy kegyelettel adózzék a korán elhunyt férfinak, akit szívójsága, puritán becsületessége népszerűvé tett minden körben, ahol a tiszt munkát megbecsülik. Gerson József dr. főrabbi emelkedett szellemű beszédben vázolta Fränkel Sándor életét s igyekezett vizasztalni az elhunyt itthagyott családját.

— A franciák halálra ítélték egy német őrnagyot. A párisi lapok jelentése szerint a nancy-i haditörvényszék tegnap Otto von Jäger német vezérőrnagyot, a kilencedik bajor gyaloghadosztály volt parancsnokát, állítólagos gyújtogatás, fosztogatás és erőszakoskodás miatt in contumaciam halálra ítélték.

— A kettősbírtokosokra vonatkozó vámeljárás szabályozása. A hivatalos Szlužbene Novine augusztus 24-iki 192-ik számában jelent meg a pénzügyminiszter C. 47102/103. szám alatt kiadott rendelete, amely a kettősbírtokosokra vonatkozó vámeljárást szabályozza. Ezenkívül — mint már említettük — tartalmazza a rendelet a kettősbírtokosok pontos meghatározását és a kettősbírtokosok jogait és kötelességeit.

— Meggyilkolták a triesti fscista párt titkárát. Triestből jelentik: Szerdán reggel a prefektura előtt egy elegánsan öltözött fiatalember megállította Morarát, a fascista párt itteni titkárát és revolverből ötször rálőtt. Morara hasztalan igyekezett a lövések elől kitérni: három golyótól találya elesett s pár perc múlva behalt sebeibe. A fiatalembert elfogták. A gyilkos a rendőrségen elmondta, hogy Sollaroli Józsefnek hívják, beneventoi származású és bosszuból követte el a tettet, mert Mussolini ígérete ellenére nem szerezte meg neki a sofőri kinevezést. A városban a feketeingesek őrsegei cirkálnak. Morara ifjúkori barátja volt Mussoliniek.

— Újabb szerencsétlenség a novisadi repülőtéren. Novisadról jelentik: A novisadi repülőtéren csütörtök délután újabb szerencsétlenség történt. Alexejev orosz repülőhadnagy a repülőtéren azon a részén sétált, ahol a gépek fel szoktak szállni. Eppen ekkor emelkedett egy gép a levegőbe, amelynek propellere elkapta a fiatal repülőtest lábát, őt a levegőbe emelte, ahonnan aztán lezuhant. Súlyos sérüléseivel a pétervárad-i katonai kórházba szállították.

— Magyarországnak kiadott bűnösök. Becskerekéről jelentik: A becskereki rendőrség a magyar határon átadta Virág Miklós 23 éves embert, aki Pestmegyében Leányváron apját megölte és jugoszláv területre szökött, ahol több lopást követett el. Ugyancsak átadta a becskereki rendőrség a magyar határorségnek Fischer Károly 22 éves cipész segédet, akit lopás miatt kerestek a magyar hatóságok.

— Amerika is elküldi megbizottait a genfi konferenciára. Genfből jelentik: Az Egyesült Államok genfi követsége értesítette a Népszövetség főtitkárságát, hogy az Unió kormánya elfogadja a Népszövetség meghívását a szeptember 5-ikén összeülő konferenciára és arra tanácsadói minőségben elküldi megbizottját.

— Új modern vasúti személyszállító kocsi érkeztek Németországból. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztérium számára szerdán megérkezett Németország első modern személykocsi szállítmánya, a jóvátételi számla terhére. A kocsi nyolctengelyűek és saját világitó motorokkal vannak ellátva, továbbá fel vannak szerelve a legmodernebb automatikus fékekkel, melyeket Bonzics jugoszláv mérnök találmánya alapján készítettek.

— A kereskedelemügyi minisztérium új palotája. Beogradból jelentik: Az építésügyi minisztériumban elkészítették a kereskedelemügyi minisztérium új palotájának terveit, amely palota egyik legszebb épülete lesz Beogradnak. Az építés költségeire huszonhat millió dinárt irányoztak elő.

— A vajdasági orvosokat mellőzik az orvosi kamarában. Beogradból jelentik: Szeptember 1-én tartják meg Beogradban, Sarajevóban, Ljublijában és Zagrebban az ujonnan létesített orvosi kamarák első közgyűlésüket, amelyen megválasztják a kamarai választmányt és vezetőségi tagokat. Orvosi körökben ezt megelőzően élénk vita folyik arról, hogy a beogradi kamarához tartozó vajdasági és szerémségi orvosok — akik a tagok létszámának közel kétharmad-részt teszik ki, — milyen helyet kapnak a vezetőségben. A 7:5 arányszám ellenére, a hivatalos listáról eddig nyilvánosságra jutott adatok szerint, a hivatalos jelöltek közt túlnyomó többségben vannak a beogradi és szerbiai orvosok és csak elenyészően kevés vajdasági és szerémségi orvost jelöltek a vezetőségbe. Emiatt a jelek szerint, súlyos komplikációk várhatók a beogradi kamara első közgyűlésén. Bár a kamarának száznál több magyar orvos is tagja, közülök senki sem szerepel a jelöltek névsorán.

— Felparcellázták Apponyi Albert eberhardi birtokát. Pozsonyból jelentik: Apponyi Albert gróf eberhardi birtokát már nagyrészt felparcellázták. A felosztásra került föld ára magyar holdanként 3000 cseh korona, amibe bele van számítva minden adó, épület, s az idei termék megfelelő része. Az Apponyi-birtokra eddig 70 családot telepítettek, a birtokon már felállítottak egy iskolát is.

— Kéretik az illető... A Baikán című beogradi lap augusztus 27-iki számában az alábbi hirdetés jelent meg: »Kérem az illetőt, aki elopta a hízott dísznómat, hogy abból, ha levágta, küldjön nekem egy kis tepernyűt, valami kevés pörköltnek való, némi kolbászt és ha a sonkákat fel-füstölte, egy sonkát is, de lehetőleg első sonkát. Petrovics Ilija Cservenka.« A kérelem, mint kitűnik eléggé szerény és a tisztelt tolvaj minden nehézség nélkül teljesítheti, hisz a hízott dísznó többi részéhez amugy is olcsón jut hozzá. Még az elsősonkák egyikét is átadhatja, hadd legyen egy kis öröme szegény Petrovics Ilijának, a hízott dísznó néhai gazdájának.

— Megbántották a húságában. Sentáról jelentik: Jovánovics Péro alsóvárosi borbélymester segédjével beszélgetett, aki tréfából azzal bosszantotta főnökét, hogy nem tud borotválni. A húságában megbántott borbélymester dühében felkapott egy ollót és megszurta vele segédjét, akinek sebet orvos kötözte be.

— Német könyv Radics politikájáról. Herceg Rudolf Radics-párti képviselő német nyelvű könyvben kiadta Radics István politikájának ismertetéséről eddig megjelent horvát röpiratok fordítását. A könyv népszerűen ismerteti a horvát köztársasági parasztpárt céljait. A könyv a szerzőnél rendelhető meg (Zagreb, Akadémia-tér 12.) tíz dináros áron.

— A Dunába fult Budapest egy francia matröz. Budapestről jelentik: A főkapitányságon bejelentették az egyik itt időző francia monitorról Jean Piquant 22 éves francia matröz eltűnését. A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között a budai oldalon a hajósok kifogták a Dunából egy francia matröz holttestét, amelyről a rendőri bizottság megállapította, hogy Jean Piquanttal azonos, amit hajójának tisztjei is igazoltak. A holttesten külsérelmi nyomok nem voltak, valószínű, hogy a monitorról ittas állapotban esett bele a Dunába. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— A budapesti kereskedők az úrsora-bírósgok ellen. Budapestről jelentik: Budapest valamennyi kereskedelmi testülete Heinrich Ferenc vezetésével csütörtökön délelőtt küldött felkerest a parlamentben Nagy Emil igazságügyminisztert, akitől az úrsorabírósgai rendelet visszavonását követelték. Az igazságügyminiszter ígéretet tett a kereskedőknek, hogy legkésőbb szeptember 10-ig ankétet hív össze az ügyben a szakörök bevonásával. A kereskedők ezt megnyugvással vették tudomásul.

— Sentán megkezdik az ingyentelkek kiosztását. Sentáról jelentik: Senta város megkezdte az ingyen telkek kiosztását a szegényebb iparosok között. Minden iparos kétszáz négyszögöl területű telket kap házépítés céljára, amelyért költségek címén mindössze hat száz dinárt kell fizetni. A telkekre két éven belül fel kell építeni a házakat és csak akkor fogják telekkönyvileg az új tulajdonos nevére átírni, amikor a telken már embermagasságu falak lesznek. A telkek legnagyobb részén még ebben az évben megkezdik az építkezéseket.

— A japán kormányválság. Tokióból jelentik: Yamamoto gróf elfogadta az új kormány megalakítására való megbízást.

— Letépték a horvát zászlót. Osijekről jelentik: A szerb patriarchának a város falai között való időzése tiszteletére a nyilvános épületek és nagyon sok magánház lobogódiszt öltöttek. A Jugoszlavenszka Banka palotájára is kitűztek két horvát nemzeti zászlót. Kedd éjjelre ismeretlen tettesek mindkét zászlót letépték a palota homlokzatáról és darabokra szakgatták. A zászlóösszetépett foszlányait a palotával szembenfekvő parkban találták meg. A rendőrség keresi a zászlógyalázókat.

— Gömbös Gyula a fajvédelmi program szükségességéről. Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén Gömbös Gyula személyes kérdésben szólalt fel és Szilágyi Lajosnak szerdai beszédére kijelentette, hogy lesz még idő, amikor a fajvédelmi programot szükségesnek fogják elismerni. Akkor — mondotta — majd alkalma lesz kifejtetni azokat az okokat, amelyek őt és barátait a kormányonyal való ellenzéki állásfoglalásra bírták. Utána Strausz István a tisztviselői létszámcsoökkentés ellen szólalt fel.

— Válságban a noviszadi színház. Noviszadról jelentik: A noviszadi színház, amelynek szeptember elsején kellene megnyitni, válságban küzd és valószínűleg a megnyitást is el kell halasztani. A színtársulat tagjai még nem kapták meg augusztusi fizetésüket és valósággal nyomorognak. Svetkovics Bránko színikazgató pedig csütörtökön beadta lemondását és így a színház direktor nélkül maradt.

— Műkedvelő előadás Sentán. Sentáról jelentik: A sentai ipartestület műkedvelő gárdája szeptember másodikán előadja a »Felhőszakadás« című három felvonásos népszínművet az Eugén-szálló nagytermében.

— Elfogtak egy gyilkos terroristát. Budapestről jelentik: Fodor István törzsermester a minap az uccán felismerte Mahner István üzleti szolgában azt a terroristát, ki a proletárdiktatura alatt Vén András csendőrt agyonlőtte. A törzsermester rendőrnök adta át a gyilkos kommunistát, kit előállítottak a főkapitányságra.

— Famunkások bérmozgalma. Osijekről jelentik: A našici tannin- és gőzfűrészgyár rt. munkásai nemrégiben bér-emelési követeléssel állottak elő, melyet azonban az ipari munkaadók szövetsége visszautasított. A munkásszövetség szeptember 2-ára gyűlést hívott egybe, melyen a munkások állásfoglalnak a munkaadók elutasító határozatával szemben.

— Beiratkozások a sentai főgimnáziumba. Sentáról jelentik: A sentai magyar főgimnáziumban szeptember 6-ikán kezdődnek a beiratkozások és 10-ikén fejeződnek be. A Veni Sancte 12-ikén lesz, míg a tanítások 13-ikán fognak megkezdődni. A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely most érkezett meg a sentai főgimnázium igazgatójához. A rendelet szerint a kisérlettségit szeptember 1—5-ig, a póterlettségit pedig szeptember 10-én és 11-én kell megtartani.

— Kétszer meglöpött sikkasztó. Budapestről jelentik: A Wolf és Glück divatárú cég egy fiatalokú pénzbeszedője a minap 299.000 koronát inkszállt, de miután ebből kisebb összeget elköltött, nem mert hazamenni. Csavargott az uccákon és eközben Bencsik Mária rendőri fölügyelet alatt álló leány szézezer koronát elloptott tőle. Később, amikor pénzt számolta, Verhof András kocsis hatvan ezer koronát loptott tőle. A cég följelentésére a rendőrség elfogta a fiatalokú sikkasztót, majd vallomása alapján Bencsik Máriát és Verhof Andrást is. A két tolvajt letartóztatták, míg a fiatalokú sikkasztót a fiatalokúak bíróságának adták át.

— Vaddisznót lőttek Starakanizsa határában. Kanizsáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a starakanizsai határában, az oromi tanyák közelében vaddisznóra akadtak. A tanyaiak ásókkal és dorongokkal felfegyverkezve bekerítették a vaddisznót, hogy elejtsék. A hatalmas álliat azonban keresztültörte a gyűrűt és elmenekült. Ugyanekkor ért oda vadászfégyverével Segics Péter földmives, aki lelőtte a vaddisznót. A vaddisznó husát szétosztották a tanyaiak között, míg a bőrét elárverezik Kanizsán.

— Az égő uszoda. Osijekről jelentik: A Dráva balpartján fekvő uszoda kedden hajnalban kigyulladt. A tűz a kabinhelyiségben és a lakásul szolgáló épületben egyidejűleg tört ki. A jobbraton szolgálatot teljesítő rendőr vette észre először a tüzet és csónakon igyekezett át az égő uszodához. Sikertült neki a tüzet idejében elfojtani, mielőtt az egész uszoda lángborolhatott volna.

— A Dráva áldozata. Osijekről jelentik: Sobović Iván, 20 éves fiatalember, a nyílt Drávában furdott. Rétfalu közelében, a vizmalmoknál, örvénybe került és nyomtalanul eltűnt a víz alatt. A pár nappal ezelőtt a Drávába fulladt Plazariano nevű osijeki katona. Holttestét most fogták ki.

— Díjtalanok a pótvizsgák. Osijekről jelentik: A zagrebi iskolaügyi felügyelőség értesítette a középiskolák igazgatóit, hogy az egy vagy két tárgyból tendő pótvizsgák díjmentesek.

— Az irországi választások. Londomból jelentik: Az ir választás eddig ismert eredményei szerint a kormány 16, a köztársasági párt 4, a mezőgazdák 2, a függetlenek 3 és a munkáspárt 1 mandátumra tett szert. A megválasztottak közt van Casgrave, a kormány elnöke is. De Valera Rutlege-vel szemben elbukott.

— Uri hölgyek figyelmébe! Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy az ősi és téli újdonságaim megérkeztek. Tisztelettel Risztics nőtiszabó, Somborska ulca 1.

— Rablótámadás a járeki országon. Noviszadról jelentik: A napokban Srick Imre járeki gazda Gacs Lajos és Morvai Mária nevű cselédjeivel kocsin Noviszadra igyekezett. Utközben megtámadta őket Miodragovics Nikola járeki suhanc, aki követelte Sricktől, hogy adja át pénzét. Amikor a fégyveres rabló kézhez kapta Srick ezer koronát tartalmazó pénztárcáját, elmenekült. A feljelentésre a noviszadi rendőrség megindította a nyomozást és még az nap elfogta Miodragovicsot, akit kihallgatása után átadott az ügyészségnek.

— Péterváradra szállították az elfogott repülőgéptolvajokat. Noviszadról jelentik: A Jassiban letartóztatott Szojkov ezredes és Kacsan százados erős őrizet alatt csütörtökön érkeztek meg Noviszadra. A foglyokat a pétervárad helyőrségi fogházba szállították.

— Hálátlan vendég. Noviszadról jelentik: Rukavina Antal vasutas meghívta ebédre egyik barátját, Keceli Bélát. Amikor a vendég ebéd után távozott, Rukavina azt a kellemetlen fölfedezést tette, hogy vendége nagyobb mennyiségű fehérneműt loptott el tőle. A károsult feljelentette tolvaj vendégét a rendőrségen.

— Prima gépszilakot gyárt Melkus Károly Novsad. a selyemgyárnál.

— Elveszett fehér sárgafoltos, Dixi nevű, japán pinsi. Megtalálója vagy nyomra vezetője jutalomban részesül. Ungár Béla Subotica, Antunović ulica 7.

KÖZGAZDASÁG

Hogy gazdálkodtak a Balkán-bankban?

Beogradból jelentik: A beogradi pénzintézetek szövetsége szerdán plenáris ülést tartott, amelyen foglalkoztak a fizetésképtelenné lett zagrebi Balkanska Banka ügyével, amelynek tudvalevőleg Plavšics volt devizadiktátor volt a vezérigazgatója.

A pénzintézetek szövetsége bankszakértőkből álló bizottságot küldött ki, azzal a megbízással, hogy vizsgálja meg a Balkanska Banka egész ügyvitelét.

A bizottság eljárásában és erről részletes jelentést tett a bankszövetség szerdai plenáris ülésén.

A jelentés négy pontban foglalta össze a Balkán-bank ügyvitelét ellenőrzésére.

A szakértői bizottság a legszigorúbban megvizsgálta a Balkanska Banka könyveit, egész ügyvitelét és a legbehatóbb vizsgálat után megállapította, hogy a bank alaptőkéjére effektíve csak négy és fél millió dinár lett befizetve, míg 18.750.000 dinárt, — ami a legutolsó mérlegben mint tényleg befizetett alaptőke, vagyonként szerepelt. — a valóságban sohasem fizették be, hanem ezen összegnek megfelelő váltók voltak betéve és a váltókon mint aláírók Plavšics vezérigazgató, továbbá Herceg és Lubijen szerepeltek. Mindezekkel szemben a Balkanska Banka a nyilvánosság előtt úgy hirdette, hogy tényleg befizetett alaptőkéje 50 millió dinár.

A Balkanska Banka külföldre szóló olyan csekkeket állított ki, amelyeknek nem volt semmi fedezete.

Megállapítást nyert, hogy a Balkanska Banka akkor, amidőn már beszüntette fizetését és a bíróságnál bejelentette fizetésképtelenségét, külföldön követeléseket hajtott be és ezzel azokat az ügyfeleit károsította meg, akiknek fedezetlen külföldi csekkeket adott és akiknek a csekkeiket a külföldön nem honorálták.

A bankszövetség azon a nézetben van, hogy a Balkanska Banka működése bűnös volt és ellene a bünvádi eljárás megindítható.

— Állatkiállítás Bajmokon. Bajmokról jelentik: A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület a bajmoki gazdakör bevonásával szeptember másodikán díjazással egybekötött állatkiállítást rendez. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Budapesti rendelnek telefonkiszülékeket a S. H. S. királyság részére. A S. H. S. királyság illetékes körei számolnak azzal, hogy a német jóvátételi szállítások hosszabb ideig szünetelnek. Eddig a S. H. S.

királyság a jóvátételi számla terhére Németországból kapott telefonkiszülékeket. Most azonban, hogy Németország nem szállít, Jugoszlávia több ezer telefonkiszüléket rendelt meg Budapesten a budapesti telefongyárban. Targyalások indultak meg oly irányban is, hogy a budapesti telefongyár Beogradban, vagy Zemunban telefon és vasuti biztosíték gyártására nagyobb gyártelepet rendezzen be.

TŐZSDE

Noviszadi terménytőzsde, aug. 30. Budában az irányzat szilárd. Egyéb terményekben változatlan. Kötések történetek: Bácskai buza 345 dinár. Bánai Senta paritásban 341.25 dinár. Liszt 0-ás 550 dinár, 6-os 400 dinár. Árpa 270 dinár. Tengeri 275 dinár.

Beograd, aug. 30. Berlin 13—12, Budapest 0.53—0.50, Newyork 94.25—94, Milano 4.09—4.08, Prága 276.25—276, Bécs 0.1330—0.1327, Szófia 90—86, Bukarest 42.75—42.50, London 431.50—431.25, Páris 531—528, Brüsszel 435—430, Amsterdam 37.40—37, Genf 17.075—17.00.

Zagreb, aug. 30. Berlin 14—11, Budapest 0.575—0.525, Newyork 94.70—94, Milano 410—407, Prága 279.50—277, Bécs 0.13375—0.1330, Bukarest 43—42, London 433—431, Páris 537.50—532.50, Brüsszel 4.60, Amsterdam 37.50—37.30, Genf 17.20—17.10.

Zürich, aug. 30. Berlin 0.000030 (0.000083), Budapest 0.03125 (0.03125), Newyork 5.54 (5.54), Milano 23.825 (24.02), Prága 16.325 (16.325), Bécs 0.0078 (0.0078), Varsó 0.0023 (0.0023), Szófia 5.20 (5.50), Bukarest 2.45 (2.45), Beograd 5.875 (5.825), London 25.20 (25.20), Páris 31.25 (31.80).

Budapest, aug. 30. A devizaközponthivatalos árfolyamai: Berlin, márka 0.20—0.40, Zürich, svájci frank 3440—3560, Newyork 19100—19700, dollár 19300—19900, Milano 822—857, lira 827—862, Prága, cseh korona 568—592, Bécs, osztrák korona 0.2720—0.2860, Varsó, lengyel márka 0.08—0.09, Szófia, leva 189—196, Bukarest 88—95, lei 88.50—95.50, Beograd, dinár 208—216, London 87000—89400, font 87200—89600, Páris 1078—1114, francia frank 1093—1129, Napoleon 68.800.

Budapesti értéktőzsde. Augusztus 30. A tőzsde irányzata a rendezési napra való tekintettel teljesen elgyengült sőt erős zuhanások is voltak, főleg a biztosító-papírokban. A gyenge kezek realizálása az utótőzsdére megszűnt, a prolongációs dijak néhol száz százalékon felül emelkedtek. A gyengülésnek másik okát a külföldi kölcsönről terjesztett kedvező hírekben látják. Az utótőzsdén az irányzat javult. A kosztipénz 5-ikére 5—6 szzalék, 5-ikétől 18-ikáig 11—12 százalék. Záróárfolyamok: (Ezer koronákban.) Magyar Hitel 920, Osztrák Hitel 184, Salgó 785, Rima 170, Délivasut 144, Államvasut 553, Kohó 1000, Atlantika 64, Ganz-Danubius 27.000, Kőszén 2.850, Papír 50, Szlavónia 106, Viktória 860, Kereskedelmi Hitel 60, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1.785, Urikányi 1.100, Láng 240, Lipták 44, Schlick 275, Brassói 580, Zabolai 180, Baróti 25, Cukoripar 3.200, Klotild 170, Hungaria Műtrágya 520, Olasz Bank 58, Angol-Magyar Bank 200, Leszmitoló 215, Magyar-Cseh Bank 55, Nova 187, Kronbergerfa 28, Csáky 59, Izzó 570, Viktória butor 26.

HA

elegánsan akar öltözködni, úgy tekintse meg

ősi és téli szöveteimet!

Raktáron tartok: öltöny-, rajlán- és téllakbát-szöveteket. Bricsesz 300 dinár. Rajlán és téllakbát 1000 dinártól kezdve mérték után, a legújabb divat szerint — megrendelhető!

NÁVAY ISTVÁN

polgári- és egyenruhahaszabóságánál, Subotica, Zomborski put 2. (Nagytemplom mellett. Dr. Kiss-ház.)

NYILTTÉR.

Az összes rokonok mély fájdalommal tudatják, hogy feledhetetlen nagynénjük

ÖZV. HERBERT JÓZSEFNÉ
szül. **TOMPA JULIA**

nyug. áll. óvóadó

1923 augusztus hó 29-én életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után az Urban csendesen elhunyt.

A megboldogultnak földi maradványai f. hó 30-án d. u. 5 órakor fognak a Zombori-uti temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmiseáldozat az elhunyt lelkiüdvéért aug. 31-én reggel 8 órakor fog a szent Teréz plébániatemplomban bemutatattatni.

Subotica, 1923 augusztus 29.

Nyugodjék békében!

Emléke örökké élni fog bennünk.

Gazdasági épületek, gyárak, mal-
mok befedésére és régi zsindely-
tetők átfedésére legalkalmasabb a

Gyártelep: SUBOTICÁN, Majšanski
Vinogradi 137. :. Telefon szám: 885

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBISÁGA

Hitközségünk t. tagjai szives tudomására hozzuk, hogy:

Péntek esti üzletzárás 6⁰⁰ órakor

Péntek esti gyertyagyújtás 6²⁵ órakor

Szombat kimenetele 7²⁵ órakor

Perek előadás 4⁰⁰

SALOME BAR-VARIETE

TELJESEN UJONNAN ÁTALAKITVA.
VILÁGVÁROSI HELY!

ELSŐRENDŰ MŰSOR
A LEGNAGYOBB ATRAKCIÓKKAL!

MEGNYILIK SZEPT. 1-ÉN.

A mai napon Tóth Pál urtól az üzletét átvettük, és kérjük a nevezett cég hitelezőit, hogy követelésüket nálunk 6 napon belül jelentsék be, mert ezen idő eltelte után semmiféle követelésüket figyelembe nem vesszük.

Tisztelettel:

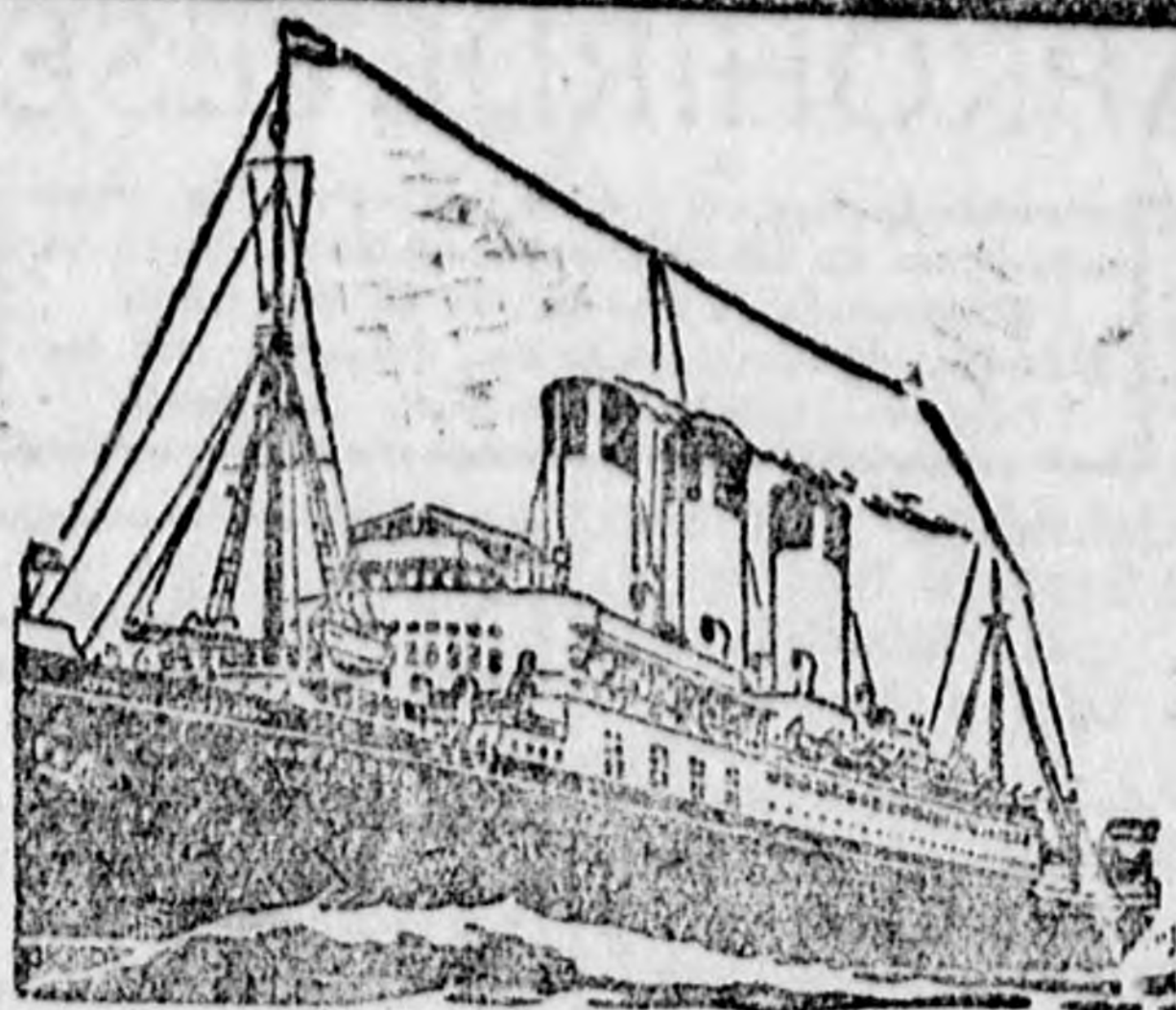
Braća Dimitrijević
kereskedők.

6580

Keresek egy német-szerb vagy német-horvát kisasszonyt, lehetőleg tanítónőt, aki 8 éves fiamat mint magántanulókat a 3. elemi osztályra előkészítené. Cim „Schmolka“ hirdetőirodában: Novisad, Futoski put 2. szám.

**EGY JÓKARBAN LEVŐ
FORD-AUTO**

jótállással, szabadkézből olcsón ELADÓ.
Bővebbet a tulajdonosnál: SCHUBERT
ERNŐ, V.-Beckerek, Gundulićeva (Toldy
Forene) ulica 16. szám. 6318

**Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási
Vállalat**

A legnagyobb, leggyorsabb és a legszöbben fel-
szerelt hajók kitűnő berendezéssel I, II. és III.
osztályu utasok részére.

INDULÁSOK:

Augusztus 9. „Cap Norte“	Október 11. „Vigo“
Augusztus 23. „Espana“	Október 18. „Bilbao“
Augusztus 24. „Tucuman“	Október 25. „Cap Norte“
Szeptember 13. „Cap Polonio“	Október 31. „Villa Garcia“
Szeptember 17. „La Coruna“	November 15. „Cap Polonio“
Szeptember 21. „Madeira“	November 17. „Espana“
Október 4. „Antonio DeHino“	December 13. „La Coruna“

Hamburgból

Argentia, Brazilia és Uruguay-ba.

Felvilágosítással szolgál a jugoszláviai vezérképvislet;

ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.

KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49.
Veliki-Bečkerek, Svetosavska 18.
Bitolj, Bankarska 12.

Elsőrangú

biztosító társaság keres novisadi vezérügynök-
sége részére megfelelő vezetőt és akvizitőröket
valamint főügynöksége részére tisztviselőket.
Ajánlatokat „KULTURA“ hirdetőiroda Novisad,
Kralja Aleksandra ulica 20. szám továbbít. 6570

SOMBORBAN

műhelynek való helyiséget
keresek, lehetőleg a Szlo-
bodához közel. Érdeklődni
lehet dr. Szántó Miklósnál
Sombor, Apatinai ut. — 6555

NEMESITETT

VETŐMAGBUZA

Székács-féle és bonfer-
mier kisebb és nagyobb
tétélekben 5498

ELADÓ

Čokai Vetőmagneme-
sítő R. T. Čoka, Bánát.

2 UTAZÓ

ki rövidáru mintakollek-
ciómat is magával viané,
adja le ajánlatát „Provi-
ziós“ jelige alatt a „Kul-
tura“ hirdetőirodába Novi-
sad, Kr. Aleksandra u. 20.

CSERÉPKÁLYHÁK

TŰZHELYEK

(SPARHETOK)

átrakását, javítását és
tisztítását
METEOR KÁLYHÁK
bélelését, kitapasztását
shamottal a legolcsóbb
árban elvállalja

Takács Mihály

cserepkályhás
Subotica, Rudica-utca 1. szám
Ugyanott olcsó új cserepkályhák
eladók. 4282

DOMAĆA TVORNICA BIČEVA, GLINA

HAZAI OSTORGYÁR GLINA

ajánlja ELSŐRENDŰ OSTORAIT.

Minták a ljubljana kiállításon szeptember 1. és 10-e között az „I“ pavillon
418. sz. fülkéjében láthatók.

Most érkezett nagy mennyiségű

BOX, SEVRO, LARR

krouponok, 1/2-es vaches talpak, nyakak
kéreg stb.

Jos. L. Račica Sin D. D. Zagreb

Duga ulica 5.

KIÁRUSÍTÁS

SZÖVETEK

SZABÓKELLÉKEK

MINDENNEMŰ TEXTILÁRU

új épületbe való átköltözködés miatt mélyen leszállított áron

csak nagyban

LIBERTAS D. D., ZAGREB

Zrinjski trg 15.

6512

aug. 30-tól
szept. 2-ig,
csütörtöktől
vasárnapig

Litka

Nagy megnyitóműsor!

SÁMSON és DELILA

Korda Sándor világhírű mesterműve, nagy, monumentális, kiállításos film 6 főlvonásban.
Főszereplő: Marija Korda.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkerekek az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Körző

aug. 30-tól
szept. 2-ig
csütörtöktől
vasárnapig

Nagy megnyitóműsor!

A HALDOKLÓ SAS

A Sasfiók-Napoleon fia tragédiája 2 részben, 9 főlvonásban, mindkét rész egyszerre.
Főszereplő: Severin Mars.

FOGLALKOZÁS

Tanulónak adnám 15 éves fiamat azonnali belépésre jobb géplakatos-műhelybe. Iványi István gépész, Pančevo. Postrestante. 6467

Szakácsnőnek jobb nő vidékre azonnalra felvétetik. Cím a kiadóban. 6486

Főmolnári állást keres azonnali belépésre vám- vagy kereskedelmi őrlésre. Kvild János főmolnár Senta, villanytelep. 6503

Főmolnár, ügyes, megbízható, állást keres mielőbbi belépésre. — Ajánlatokat »Schmolka« hirdetőirodába. Futoški put 2. 6572

Mérlegképes, malomszakmában jártas, perfekt könyvelő, német levelező, azonnali belépésre kerestetik. Szerbül tudók előnyben. Ajánlatok »Malom« jellegre a kiadóra kéretnek. 6539

Bankszolga, szlávul, magyarul irni, olvasni tudó, kerestetik. Jelentkezni Subotici Népbank Szövetke-nél, Sokolska ulica. Váliház. 6556

Két állandó munkást keresek férficipőre. Ézsiás József, VI., Gundulićeva ulica 27. 6551

Vidéki urak és hölgyek ékszerjavításokat és kö-foglalást megvárhatják Blahánál, Subotica (Edény-piac). 6227

Könyvelő, a szerb-horvát és német nyelvben per-fekt, állást keres, esetleg mint óráknyvelő. Cím a kiadóban. 6569

Almolnár, a kereskedelmi őrlésben teljesen önálló munkaező, azonnali belépésre kerestetik. Molnár-segédet és malommun-kásokat azonnal alkalmazunk. Krausz-malom, Su-botica. 6535

Deutsches Fräulein wird gesucht zu 2 Kindern, 7-13 Jahr Alt. Adresse in der Verwaltung des Blattes. 6596

Kocsisnak vagy más al-kalmazásba ajánkozik egy 17 éves német fiú. Bledska ulica 8. 6595

Magányos urhoz házveze-tőnének fiatalabb hölgy, ki a főzést is vállalja, ajánkozik. Cím: »Schmolka« hirdetőirodában Novi-sad, Futoški put 2. 6603

Német nevelőnő, csupán előkelő családhoz, jó bizonyítványokkal, ajánkozik. Azonnal beléphet. Ajánla-tokat továbbit Léva né, Vel-Bečkerek, főpostával szemben. 6590

Jómegjelenésű, értelmes leányt keresek irodám részére, aki takarítást is vállal. Cím a kiadóban. 6540

Egy betűszedő, aki önál-lóan tud dolgozni és a szlovén nyelvet érti, azon-nal felvétetik. Cím a ki-adóban. 6624

Ügyes kifutófiuk felvétet-nek. Lehner, Aleksandrova ulica 5. 6623

Keressünk azonnali belépésre kulcsárt, aki szám-adások vezetésében jártas. Házvezetőnőt, aki pusztai háztartás vezetésére vál-lalkozik. Ajánlatok Paizs fivérek gazdasága, Bočar, küldendők. 6619

Varrónők felvétetnek Beck Jenő kötődjébe. Pašičeva ulica, gőzfürdő mellett. 6600

Jovan Milošev névre szóló arcképes igazolvány elve-szett. Becsületes megtaláló adja le a kiadóban. 4657

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy magánjáró mo-toros favágógép, 5-7 HP, egy kukoricamorzsolóval. Egy Puch-féle 9-es számú harisnyakötőgép teljes fel-szereléssel. Vel-Bečkerek, Vásártér 5. 6566

Jömenetelű, ujonnan be-rendezett cukrászda büffé-vel, korlátlan italméresi engedéllyel, a Voivodina egy jóforgalmu városában, kedvező feltételek mellett, más vállalat miatt, eladó. Cím a kiadóban. 6583

Eladó lakóház a beltéren, két éves, modern, három-szobás, megfelelő mellék-helyiséggel, lakóktól men-tes, 250,000 dinár. Cím a kiadóban. 6598

Beltéren jóforgalmu bor-bélyüzlet betegség miatt eladó. Cím a kiadóban. 6600

60 HP compound condensa-toros stabilgép kazánnal együtt, teljesen jó állapot-ban, eladó. Üzemben meg-tekinthető Paromlin, Bra-nyin vrh. 6564

Kerestetik egy csukott tejkihordókocsi megvétel-re. Ajánlatokat Mlekarska d. d. Beograd, Karadjor-djeva ulica 24. 6591

Női kerékpárt megvételre keresek, esetleg férfi-kerékpárral kicserélek. Va-lamint egy férfikerékpár eladó. Ugyanott jobb fiu tanoncnak felvétetik. Noi-csek Géza fűszerkereske-dő. 6594

Eladó egy cipészműhely 1. Poštanska ul. 9. Érdek-lődni ugyanott. 6438

Eladó 1 drb 8 HP Máv-kazán 8-as Hofherr-csép-lő-vel és gyári elevátorral; 1 drb 8 HP Marschal-gyári magánjáró, teljes garnitúra; 1 drb 6 HP Um-rath, teljes garnitúra; 1 drb 6 HP Hoffer-kazán Nicholson-csép-lővel, elevá-torral; 1 drb 10 HP huza-tos magányos lokomobil. Megtekinthetők Kamozsay Sándor vendéglősnél, Bez-dán (Bačka). 6618

Svilovojevo községben, a Hodoli-féle vendéglő, mely a mai igényeknek meg-felelő, teljes berendezéssel eladó. Érdeklődni a tulaj-donosnál lehet. 6609

Írógép, keveset használt, eladó. Kramer Antal és Társa. 6585

KÜLÖNFÉLE

Két középiskolába járó diákot vagy diákleányt teljes ellátásra elvállalok. Özv. Grün Márkné Subo-tica, Trumbićeva (Petőfi) ulica 18.

Társ kerestetik egy 22 öles kotárkának csöves kukoricával történő meg-öltéséhez Vel-Bečkere-ken, közel a vasuti és hajóállomáshoz. Bővebb felvilágosítással szolgál: Léva Nándorné, Veliki-Bečkerek. — Főpostával szemben. 6520

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pin-tér-féle Fifi-krém és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógy-tárban*, nagytemplom mel-lett. 2896

Elveszett a Bány-szálló előtt egy keskeny, drapp posztóöv, amely a meg-találóra értéktelen, de amelynek elvesztése azt a szegény asszonyt, aki a kölcsönként kabátról el-vesztette, igen kellemet-len helyzetbe juttatja. A nemesszívű megtalálót ar-ra kéri, hogy adja be a kiadóhivatalba. 6624

MEMA rézarugyár és galvanizáló intézet

Telefon 360. SUBOTICA Gyári tel. 359.

Gyárt: réz épület- és butorvasalást.
Vállal: mindenféle nikkelezést, reze-zést, tömegcikk gyártását.

Veszünk: ócska fémot, ólmot, rezot, vörösrzet

Kérjen árajánlatot mindenféle vasalásra

Kötöttáru-
készítményeim
elismert tartósak

BECK JENŐ

Subotica, Pašičeva ul. 8.
(Gőzfürdő mellett.)

Uj modellek!
Gyári árak!

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

OLCSÓ EKÉK, OLCSÓ GÉPEK!

Kiváló minőségű, a Vajdaság talajának legjobban megfelelő ekéket és kiválóan bevált mezőgazdasági gépeket azonnal szállítok:

Z 370 A	acéleke	72 kgr.	ára darabonként	820— dinár
R 5 SA	acéleke	72 kgr.	ára darabonként	820— dinár
D 6 MN	acéleke	74 kgr.	ára darabonként	850— dinár
D 7 MN	acéleke	89 kgr.	ára darabonként	940— dinár

Az ekék ára tartalékszántóvással, csavarkulccsal és taligával együtt értendő

Kukoricamorzsoló szelelővel	ára darabonként	1050— dinár
Kukoricamorzsoló szelelő nélkül	ára drb-ként	920— dinár
Dobszecskaavágó	ára darabonként	650— dinár
Dobrépavágó	ára darabonként	600— dinár
Plantage lókapáló	ára darabonként	680— dinár
Peronospora-fecskendő	ára darabonként	600— dinár

Az árut, mely teljesen új és igen szép kivitelű, egyszerű levélbeli megrende-lésre utánvétellel szállítom, minden gép és eke a beérkezéstől számított 2 telje-héten át munkában kipróbálható s a legesekélyebb kifogás esetén még hasz-nált állapotban is visszaveszem és kötelezem magam az ellenértéket visszafizetni

Levelezés minden nyelven történhetiki

ZOTTMANN DRAGOMIR

GÉPKERESKEDŐ

Zagreb, Draskovićeve ul. 25. SZ.